

**UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
FACULTATEA DE ECONOMIE ȘI DE ADMINISTRARE A AFACERILOR
MASTER MANAGEMENT ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ**

**EVOLUȚII ȘI DETERMINANȚII AI
INVESTIȚIILOR STRĂINE DIRECTE ÎN
ROMÂNIA ȘI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ**

COORDONATOR,
Prof. univ. dr. SON Liana

AUTORI
BAKOS Veronika
SISAK Karin-Mira
VLAD Andreiana
VOICA Otilia
Master MIE, Anul II

Timișoara
- 2010 -

CUPRINS

1. Investițiile străine directe (ISD) - definiții, forme	3
2. Evoluția ISD în România și în alte țări membre ale Uniunii Europene în perioada 1991 – 2008	3
3. Metode de analiză statistică a legăturilor dintre variabile	6
4. Factori determinanți ai ISD în diverse țări dezvoltate și în curs de dezvoltare din Uniunea Europeană (analiza pe baza raportului de corelație)	7
4.1. Relația dintre intrările de ISD și PIB	7
4.2. Influența ratei inflației asupra fluxurilor de ISD	15
4.3. Influența potențială a importurilor și exporturilor asupra fluxurilor de ISD	19
Concluzii	20
BIBLIOGRAFIE	22

1. Investițiile străine directe - definiții, forme

Investițiile străine directe reprezintă fluxuri financiare și de resurse, care traversează granițele juridice și economice ale statelor. Criteriul care deosebește investițiile străine de cele interne este că investitorul și receptorul au rezidențe în diferite țări. La fel reprezintă fluxuri financiare, științifice, tehnologice, informaționale, echipamente, utilaje, experiență managerială și organizațională, care se plasează de către investitori în diferite țări, receptoare de investiții. Scopul investițiilor străine este obținerea venitului. Prin urmare, investiția străină directă reprezintă o relație investițională de durată, între o entitate rezidentă și o entitate nerezidentă; de regulă, implică exercitarea de către investitor a unei influențe manageriale semnificative în întreprinderea în care a investit.

În **materialele Fondului Monetar Internațional**, investițiile străine directe sunt definite ca fiind investițiile efectuate pe termen lung de rezidentul unei țări într-o întreprindere – rezident al altei țări. Investițiile pe termen lung presupun existența relațiilor de lungă durată între investitor și întreprindere și influența considerabilă a investitorului asupra conducerii acestei întreprinderi.

Conform **definiției date de UNCTAD** investiția străină directă (ISD) reprezintă o relație pe termen lung, care reflectă interesul de durată al investitorului și posibilitatea sa reală de a controla entitatea situată în țara străină, unde se investește.

Investitorul străin direct reprezintă persoana juridică, persoana fizică sau grupul de persoane ce acționează împreună, care deține cel puțin 10% din capitalul social subscris sau cel puțin 10% din voturi, într-o întreprindere situată în afara propriei țări de rezidență.

Întreprinderea investiție străină directă este o întreprindere cu sau fără personalitate juridică, în care un investitor străin deține cel puțin 10% din capitalul social subscris sau din voturi.

Investiția străină directă se determină prin cumularea cotei părți din capitalurile proprii ale societății primitoare de investiție, care revine investitorului străin direct, cu creditul net primit de către întreprindere de la acest investitor.

În ceea ce privește **formele ISD**, în abordarea lui Dunning, **pornind de la obiectivele de investire**, se disting: ISD în căutare de resurse, ISD în căutare de piețe, ISD în căutare de eficiență, respectiv în căutare de active strategice, precum și alte ISD care nu se încadrează în tipologia celorlalte.

Privind **formele de cooperare**, sunt de reținut următoarele: societățile mixte (joint venture), subproducția internațională (de capacitate sau de specialitate), coproducția (între societăți cu activități în țări diferite), franciza, respectiv buy back-ul (livrarea de echipamente și utilaje pe credit rambursabil în produse).

2. Evoluția ISD în România și alte țări membre ale UE în perioada 1991 – 2008

Fenomenul ISD a înregistrat cea mai accentuată dinamică în ultimul deceniu al secolului trecut, vârful fiind atins în 2000. Sfârșitul anului 2000 aduce o restrângere a ISD, determinată de evoluția economică globală precum și de o serie de evenimente conjuncturale care au influențat puternic, în sens negativ mișcările internaționale de capital. Astfel, în 1991 fluxurile mondiale de ISD au fost de 155.571 milioane de dolari și au crescut în 2007 la 1.833.324 milioane de dolari, ceea ce înseamnă o creștere de 11,8 ori. Creșterea a fost continuă până în 2000, când intrările de ISD au fost de aproape 1.400.000 milioane de dolari, dar au scăzut în 2001 la 824.444 milioane de dolari. Pe fondul recesiunii globale, ISD au scăzut și în următorii doi ani, ajungând în 2003 la circa 40% față de nivelul din 2000. Perioada 2004-2008 a fost una de revenire, deja în 2006 depășindu-se nivelul atins în 2000.

În ceea ce privește ISD din România, putem observa o creștere continuă până în anul 2001 când nivelul ISD este de 1.157 milioane de dolari americani. În 2002 are loc o foarte ușoară scădere, apoi din 2003 începe din nou creșterea ISD, atingând în 2006 valoarea de 11,365 milioane de dolari, fiind de 284 de ori mai mare decât în anul 1991.

Tabelul nr. 1. Investițiile străine directe

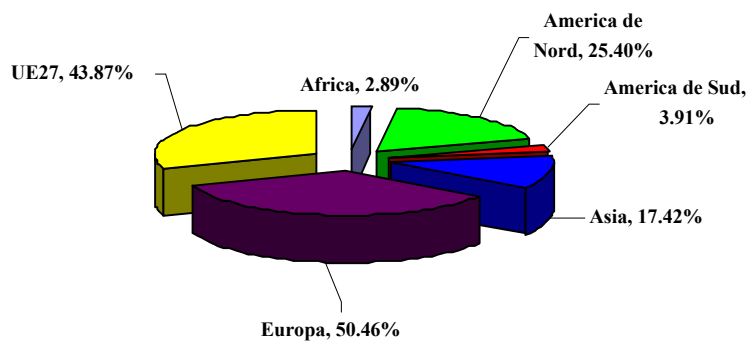
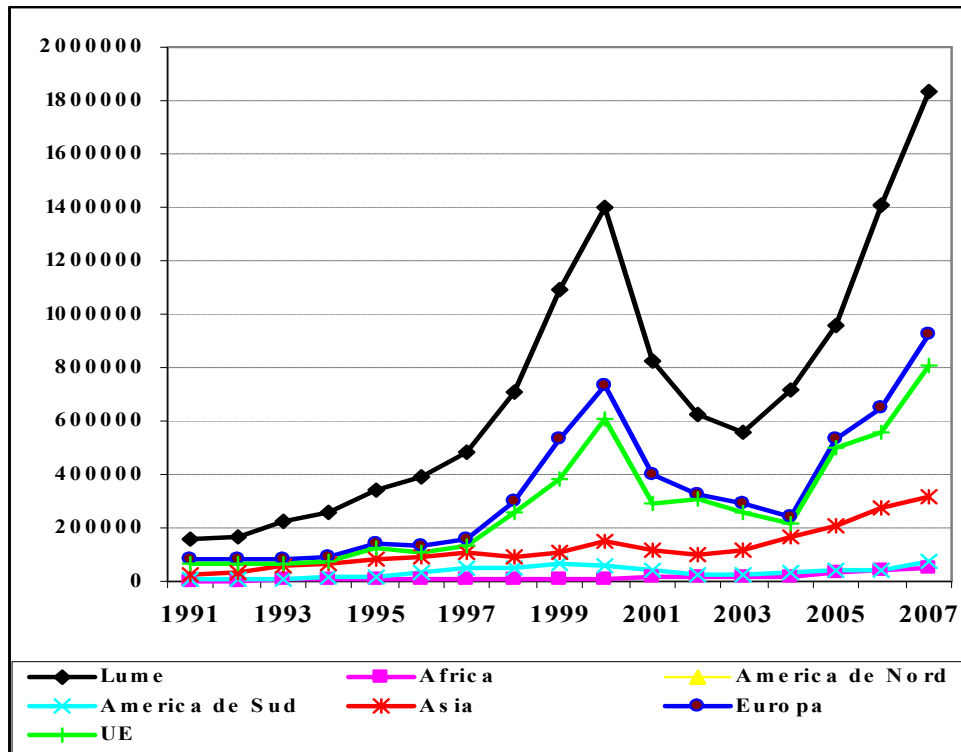
- milioane de dolari americani -

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Lume	155750.5	166719.4	222503.9	256847.5	341041.3	390461.8	485821.8	705543.6	1088508	1398183	824444.8	625167.9	561056.3	717695.5	958697.5	1411018	1833324
Africa	3534.862	3800.386	5443.149	6104.844	5655.406	5957.071	11032.55	9609.818	12062.52	9670.987	19904.64	14592.12	18719.5	18019.71	29459.47	45753.9	52982.23
America de S	5444.398	10535.08	8046.804	14976.58	18633.49	32651.09	49310	52683.36	69639.82	57803.09	38656.09	28213.26	22938.06	37149.65	44305.27	43102.18	71699.11
Asia	24164.12	32955.95	56022.25	68289.41	80114.33	94185.85	105813.8	95301.87	111536.8	148396.6	113437.3	98505.4	115147.9	170294	210025.9	272889.8	319332.6
Europa	82964.02	79654.88	81623.02	89930.33	139139.8	135357.7	162320.8	301542.5	529356.6	730022.6	401369.6	323261.7	293552.1	239682.7	531498.5	647911.6	925032
UE-27	69793.95	65903.6	68175.25	74155.37	121170.8	111120.4	132125.7	260886.2	384797.9	609409.2	295741.7	309386.2	259421.7	214341.6	498400.5	562444.4	804290
Austria	360	1432.939	1136.586	2102.383	1904.479	4425.784	2653.595	4533.053	2974.5	8839.718	5919.195	356.3221	7144.037	3890.522	10784.46	6187.111	30674.56
Belgia												16250.5	33476.1	43557.8	34317.4	64371.2	40627.5
Bulgaria	55.9	41.5	40	105.4	90.4	109	504.8	537.3	818.7177	1001.6	813	904.6	2096.948	3452.34	3922.722	7507.4	8429
Cipru	81.8	107.4	83.4	75.2	375.757	428.8983	546.52	345.3979	813.0539	854.8752	944.4447	1057.683	893.388	1090.398	1186.077	1504.031	2078.755
Cehia			653.4672	868.3103	2561.831	1428.438	1301.372	3717.9	6324	4986.4	5641.4	8482.7	2101.4	4974.3	11658.3	6013	9123.2
Danemarca	1552.52	1017.39	1712.77	5006.18	4180.909	767.9347	2801.137	7730.386	16756.88	33823.49	11522.54	6637.356	2610.938	-10716	12889.97	3615.402	11223.98
Estonia		81.9	162.3	214.6	201.5	150.5	266.7	580.6	305.1	386.9	542.4	284.3	918.84	971.35	2878.75	1673.73	2482.12
Finlanda	-246.539	406.7473	865.6773	1577.483	1063.053	1108.729	2114.061	12143.55	4610.271	8834.048	3731.529	8046.021	3318.958	2826.4	4750.3	5481.3	8475.9
Franta	15187.99	17900.43	16448.51	15574.65	23673.16	21961.46	23173.69	30983.19	46547.11	43252.26	50476.82	49034.97	42498.37	32560.39	84951.25	78154.3	157970.2
Germania	4727.364	-2089.33	368.2393	7134.465	12024.74	6572.515	12244.35	24592.82	56077.31	198276.5	26414.31	53520.44	32369.04	-10188.4	41968.97	55171.06	50925.46
Grecia	1135	1144	977	981	1053	1058	984	71.2	561.9	1108.1	1589.4	50.3	1275.233	2101.407	606.2528	5363.668	1917.502
Ungaria	1470.419	1477.004	2442.954	1143.371	5103.487	3299.576	4167.318	3334.861	3311.936	2764.062	3936.046	2993.565	2137.401	4505.625	7708.959	6789.513	5571.474
Irlanda	1361.668	1458.175	1077.89	856.9788	1442.925	2617.483	2135.931	8865.087	18210.64	25779.44	9650.92	29323.8	22781.29	-10607.6	-31689.3	-5542.31	30591.07
Italia	2481.577	3209.808	3746.619	2235.95	4816.515	3535.094	4961.472	4280.245	6911.159	13374.79	14870.56	14545.2	16414.72	16814.74	19974.63	39238.98	40199.11
Letonia		31.5	45.123	214.453	179.618	381.694	521.1	356.7	347.5	412.6	132	253.7	303.5	637	713.4	1664.1	2172.6
Lituania		10	31.24036	31.33932	72.5575	152.43	354.4925	925.5	486.4575	378.8725	445.8125	732	179.2	773.1	1032	1840.28	1934.1
Luxemburg												4058.46	2913.501	5192.171	5827.578	28644.88	-36482.7
Malta	76.98257	39.54246	69.48408	155.8289	129.2872	293.0094	82.00722	277.2486	865.3341	618.4721	250.7586	-440.433	967.7773	396.1191	675.2433	1865.478	958.8366
Olanda	5779	6169.5	6442.7	7157.2	12304	16662.1	11134.5	36939.4	41204.9	63853.9	51927.1	25037.9	21043.2	4600.4	47694.4	7982.3	99437.8
Polonia	359	678	1715	1875	3659	4498	4908	6365	7270	9343	5714	4131	4589	13091	10363	19198	17580
Portugalia	2547.6	2217.8	1549.9	1254.3	689.7	1343.551	2359.677	3005.437	1156.734	6635.315	6230.604	1799.215	7148.542	1934.632	3929.564	11304.61	5631.809
Romania	40	77	94	341	419	263	1215	2031	1027.032	1056.753	1157.931	1140.652	2196.304	6435.591	6482.863	11365.62	9773.65
Slovacia			179.1379	255.174	2587.149	369.7433	230.6	724.7	427.9	1925.4	1584.1	4123.4	2159.97	3030.64	2107.37	4165.26	3264.96
Slovenia		111	112.6	116.7	150.5	173.5	334.2433	215.4919	106.5593	135.9149	370.0364	1659.301	301.6354	831.1328	576.8749	645.4716	1425.837
Spania	11624.3	14949.53	9570.278	9275.984	8070.477	9647.233	8936.987	14173.26	18743.39	39575.1	28341.68	39213.57	25819.55	24760.68	25020.18	26888.37	53385.22
Suedia	6353.204	-41.0385	3845.877	6349.663	14448.29	5437.402	10967.55	19835.54	60960.57	23427.4	10911.89	12160.19	4984.975	11462.55	10168.62	23162.27	20951.89
UK	14846.17	15472.8	14804.49	9252.755	19969.45	24435.3	33226.59	74321.33	87978.94	118764.3	52623.24	24029.45	16777.91	55963.24	177900.6	148189.4	223966.1

Sursa: UNCTAD, Foreign Direct Investment Database, 2009, www.unctad.org

În ceea ce privește **repartizarea geografică**, observăm că volumul cel mai ridicat de ISD s-a realizat în Europa, cu o pondere de 50,46%, totalul ISD la nivelul anului 2007 fiind de peste 925.000 milioane de dolari americani, din care aproximativ 804.000 milioane fiind investite în țările membre ale Uniunii Europene. Pe locul doi se află America de Nord cu o pondere de aproximativ 25%, iar locul trei este ocupat de Asia, având o pondere de 17,42%. În anul 2007 valoarea ISD a atins aproape 320.000 milioane de dolari americani. Pe ultimele 2 locuri se află America de Sud și Africa cu o pondere de 3,91%, respectiv 2,89%, ISD în aceste regiuni în 2007 fiind de 71.699, respectiv 52.982 dolari americani.

Figura nr. 1. Evoluția ISD (influxuri), mil. USD și repartizarea pe regiuni geografice, 2007 (%)

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 1

3. Metode de analiză statistică a legăturilor dintre variabile

În realitatea economică majoritatea legăturilor dintre variabile sunt statistice pentru ca variabila rezultativă (y) reacționează nu numai la influența lui x ci și la influența concomitentă a altor variabile.

Orice legătură dintre două variabile poate fi inclusă într-una din următoarele situații:

- Legătură univocă, în sensul că x este variabilă factorială (cauzală, independentă, explicativă), iar y este variabilă rezultativă (efect, dependentă, explicată) și influența este numai a lui x asupra lui y, fără să existe și o influență a lui y asupra lui x;
- legătură biunivocă în sensul că x este factor care determină variația lui y, dar în același timp, y este factor de influență al lui x, adică interdependentă;
- evoluția paralelă a două variabile fără ca între acestea să existe o legătură; evoluția paralelă fiind cauzată de o altă variabilă comună;
- simplu paralelism între două variabile între care există o potrivire numerică, dar nici o legătură logică.

Legăturile statistice se pot clasifica după mai multe criterii.

Identificarea legăturii poate fi făcută printr-o serie de metode elementare de organizare și prezentare a informațiilor statistice.

Pentru a exprima intensitatea legăturii dintre variabile se utilizează la alegere următorii indicatori:

- covarianța
- coeficientul de corelație
- indicele sau raportul de corelație.

Covarianța este o mărime absolută a intensității legăturii dintre variabile și se stabilește ca

medie aritmetică a produselor $(x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})$:

$$\text{cov}(x, y) = \frac{1}{n} \sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y}).$$

Dacă rezultatul este egal cu zero sau tinde către zero, atunci între variabile nu există legătură statistică. Dacă rezultatul este pozitiv, legătura dintre variabile este directă. Dacă rezultatul este negativ, legătura dintre variabile este inversă. Valoarea maximă pe care o poate lua covarianța a două variabile este egală cu produsul dintre abaterea medie pătratică a celor două variabile și este întâlnită în cazul unei legături perfecte:

$$\text{cov}(x, y)_{\max} = \sigma_x \cdot \sigma_y.$$

Coeficientul de corelație măsoară intensitatea legăturii dintre două variabile și se calculează prin compararea covarianței empirice, reale, cu valoarea maximă pe care o poate avea covarianța. Coeficientul de corelație arată intensitatea și sensul legăturii dintre variabile.

$$r_{xy} = \frac{\text{cov}(x, y)}{\sigma_x \cdot \sigma_y} = \frac{\sum (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y})}{n \cdot \sigma_x \cdot \sigma_y}.$$

De asemenea, este folosită și următoarea formulă dedusă din cea de mai sus:

$$r_{xy} = \frac{n \cdot \sum x_i \cdot y_i - \sum x_i \cdot \sum y_i}{\sqrt{[n \cdot \sum x_i^2 - (\sum x_i)^2][n \cdot \sum y_i^2 - (\sum y_i)^2]}}.$$

În practica social-economică, se utilizează următoarele interpretări ale coeficientului de corelație:

$|r_{xy}| \in (0;0,2)$, fie că nu există legătură, fie că legătura este foarte slabă;
 $|r_{xy}| \in (0,2;0,5)$, legătura este slabă și necesită aplicarea unui test de verificare a semnificației statistice a acestei legături (testul Student);
 $|r_{xy}| \in (0,5;0,75)$, legătura este de intensitate medie;
 $|r_{xy}| \in (0,75;0,95)$, legătura este puternică;
 $|r_{xy}| \in (0,95;1)$, legătura este foarte puternică, cvasifuncțională.

Pentru legătura dintre variabile pentru repartiția de frecvențe, vom avea următoarea relație:

$$r_{xy} = \frac{n \cdot \sum \sum x_i \cdot y_i \cdot n_{xy} - \sum x_i \cdot n_x \cdot \sum y_i \cdot n_y}{\sqrt{[n \cdot \sum x_i^2 \cdot n_x - (\sum x_i \cdot n_x)^2][n \cdot \sum y_i^2 \cdot n_y - (\sum y_i \cdot n_y)^2]}}$$

Raportul de corelație are o aplicabilitate universală pentru măsurarea intensității legăturii dintre variabile indiferent de câte variabile luăm în calcul și indiferent de forma relației dintre variabile. Raportul de corelație nu arată și sensul legăturii dintre variabile, ci numai **intensitatea** legăturii.

$$R_{xy} = \sqrt{1 - \frac{\sum (y_i - Y_i)^2}{\sum (y_i - \bar{y})^2}}$$

Raportul de corelație are același domeniu și subdomenii de definiție ca și coeficientul de corelație.

Ori de câte ori una sau mai multe variabile luate în calcul sunt nenumerice (calitative, nominative) formulele corelației parametrice devin înoperante. Nu numai aceste variabile se pot trata prin metode nemarametrice ci chiar și variabilele numerice pot fi transformate în serii de ranguri (numere de ordine) sau în variabile alternative.

4. Factori determinanți ai ISD în diverse țări dezvoltate și în curs de dezvoltare din UE (analiza pe baza raportului de corelație)

4.1 Relația dintre intrările de ISD și PIB

Factorii determinanți ai ISD sunt multipli, de natură economică, socială, politică. Factorii conjuncturali pot, de asemenea, avea o influență consistentă asupra volumului intrărilor și ieșirilor de ISD. Analiza propusă va urmări evidențierea unei relații directe de determinare între creșterea economică și fluxurile de ISD. Pentru aceasta, am folosit ca indicatori **PIB/locuitor** (prezentat în tabelul nr. 2) și **ponderea ISD în PIB** (prezentată în tabelul nr. 3).

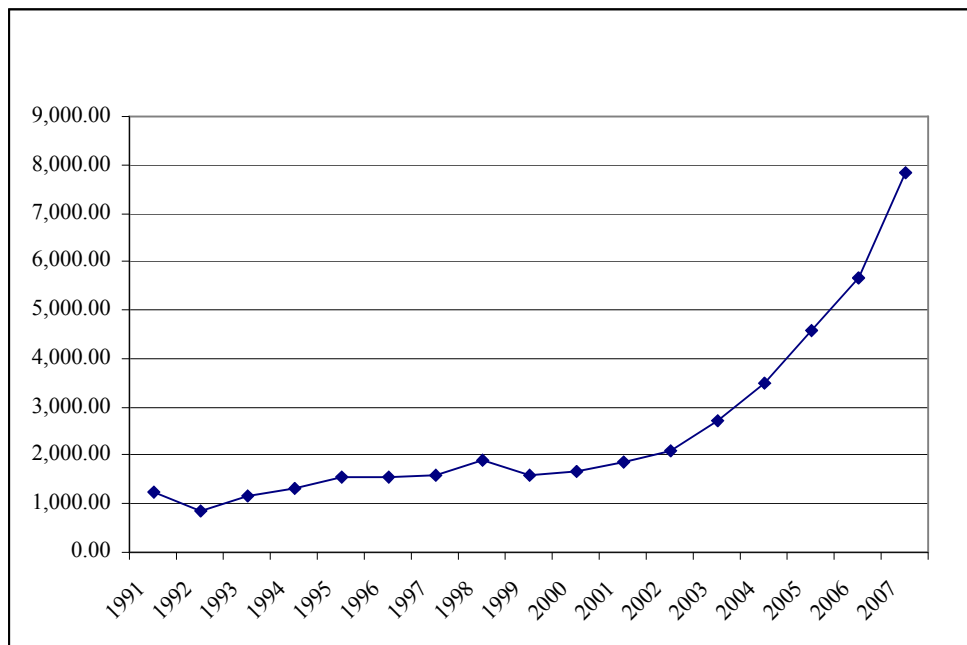
Tabelul nr. 2. cuprinde **PIB/locuitor pe marile zone geografice ale lumii**, precum și în spațiul european, cu detalieri pe țările Uniunii Europene. Tabelul indică evoluția PIB/locuitor în perioada 1991-2007.

Conform tabelului nr. 2, la o primă observare, putem remarca faptul că în **Uniunea Europeană** (UE 27) din anul 1991 și până în 2007 a avut loc o creștere semnificativă a PIB-ului pe locuitor, acesta crescând de 2,6 ori, de la 329.000 de dolari americani în 1991 la 875.500 de dolari americani în 2007.

De asemenea, și pe **continentul african** a avut loc o creștere importantă de 75%, PIB-ul pe locuitor crescând în cei 17 ani analizați cu 1.016 dolari americani (în 1991 era de 1354,44 \$, în 2007 fiind de 2369,82\$).

În ceea ce privește **Asia**, PIB-ul pe locuitor a înregistrat o creștere de 58.200.000 de dolari din 1991 până în 2007, crescând astfel cu 330%. Pe când la nivelul anului 1991 PIB-ul pe locuitor era de 17.600.000 de dolari, în anul 2007 acesta atinge deja o valoare de 4,3 de ori mai mare, și anume 75.800.000 dolari americani.

Figura nr. 2. Evoluția PIB/locuitor în România în perioada 1991 – 2007

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 2

Dacă analizăm **situația României**, putem observa că în anul 1991 PIB/locuitor era de 1.245 de dolari americani, iar până în anul 2007 a crescut la 7.850 dolari americani, o creștere de 530%.

PIB-ul pe locuitor a crescut constant până în anul 2002, an în care a început o expansiune bruscă, ajungând la finalul anului 2007 la o valoare de 6,3 ori mai mare decât în anul 1991.

Tabelul nr. 2. PIB/locuitor

- dolari americani -

	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Africa	1,354.44	1,338.62	1,334.02	1,362.03	1,393.54	1,458.16	1,492.67	1,520.30	1,547.55	1,595.80	1,667.65	1,754.88	1,842.52	1,973.16	2,079.06	2,221.20	2,369.82
Asia	17629951	35112856	35688325	36860349	41536922	44362078	44008951	35759695	38533316	42695736	40146768	41738611	46221306	52972653	59558233	68309218	75831031
UE 27	329,863.60	366,037.46	337,531.22	364,879.75	439,938.72	448,600.10	422,437.97	438,501.71	445,035.27	417,431.34	420,895.18	464,054.57	572,746.78	661,322.72	698,590.70	752,706.92	875,505.02
Austria	22,280.01	24,680.91	23,830.11	25,407.63	30,012.69	29,429.96	25,994.61	26,632.13	26,426.19	23,935.50	23,662.50	25,567.66	31,106.68	35,403.98	36,856.08	38,926.45	44,842.95
Belgia	20,214.19	22,379.87	21,376.25	23,261.10	27,258.20	27,044.27	24,504.57	25,019.62	24,806.71	22,666.49	22,489.88	24,406.78	29,884.70	34,397.25	35,866.27	37,818.09	43,032.59
Bulgaria	233.859	958.729	525.828	934.037	1,579.64	1,203.66	1,269.92	1,584.72	1,608.63	1,546.08	1,723.30	1,988.37	2,561.75	3,175.83	3,522.32	4,122.32	5,301.52
Cipru	9,904.03	11,413.24	10,635.82	11,705.40	14,216.51	14,139.18	13,271.22	14,070.76	14,242.64	13,425.07	13,796.82	14,865.21	18,434.34	21,389.23	22,427.85	23,847.49	27,312.83
Cehia	2,637.99	3,099.56	3,551.50	4,117.90	5,348.65	6,011.54	5,545.14	6,033.68	5,880.87	5,548.48	6,077.48	7,401.06	8,974.90	10,742.47	12,175.43	13,892.90	16,880.48
Danemarca	26,563.32	29,096.22	27,142.59	29,554.43	34,889.70	35,124.11	32,310.24	32,795.58	32,733.10	30,033.99	29,999.90	32,389.91	39,495.21	45,339.84	47,617.12	50,459.64	56,922.81
Estonia	n/a	n/a	1,144.63	1,637.68	2,607.15	3,316.00	3,592.78	4,015.81	4,141.60	4,139.67	4,565.18	5,380.73	7,260.34	8,905.06	10,317.77	12,349.02	15,932.26
Finlanda	25,215.14	21,977.51	17,254.83	19,793.10	25,597.14	25,080.42	24,002.86	25,304.52	25,337.89	23,599.09	24,132.25	26,115.27	31,626.43	36,182.81	37,298.35	39,820.34	46,836.49
Franta	21,925.49	24,005.41	22,484.38	23,693.83	27,182.91	27,127.88	24,494.87	25,243.49	24,856.20	22,575.74	22,550.41	24,433.52	29,920.74	33,933.10	35,104.71	36,865.20	41,940.01
Germania	22,692.80	25,523.16	24,657.05	26,380.45	30,860.75	29,743.72	26,362.45	26,664.60	26,123.92	23,168.07	22,957.16	24,523.16	29,647.83	33,318.70	33,882.82	35,467.55	40,480.00
Grecia	9,701.56	10,581.01	9,802.05	10,383.31	12,077.84	12,676.58	12,311.89	12,323.38	12,639.03	11,661.88	11,950.44	13,446.37	17,587.78	20,926.45	22,253.91	24,146.54	28,145.43
Ungaria	3,222.63	3,591.26	3,723.68	4,010.26	4,321.38	4,375.71	4,438.65	4,576.90	4,685.68	4,684.72	5,214.54	6,535.34	8,314.27	10,089.83	10,913.09	11,214.69	13,784.74
Irlanda	13,732.85	15,314.37	14,112.47	15,434.63	18,627.57	20,411.29	22,163.58	23,813.61	25,768.82	25,561.52	27,221.30	31,404.61	39,711.57	45,825.68	48,847.44	52,348.56	59,940.02
Italia	21,129.68	22,403.30	17,997.61	18,557.95	19,819.03	22,164.10	20,985.09	21,433.70	21,129.55	19,293.40	19,541.11	21,317.51	26,308.26	30,119.00	30,662.55	31,917.58	35,963.26
Letonia	n/a	580.226	925.326	1,579.62	1,982.49	2,300.72	2,557.52	2,781.22	3,037.84	3,294.86	3,516.14	3,970.87	4,798.02	5,933.78	6,955.26	8,689.98	12,622.47
Lituania	n/a	528.689	740.206	1,162.28	1,732.87	2,257.24	2,773.12	3,147.91	3,097.63	3,267.38	3,492.73	4,082.09	5,387.33	6,563.16	7,608.24	8,863.07	11,519.87
Luxemburg	35,561.42	39,298.54	39,723.15	43,570.22	50,515.36	49,539.13	44,037.74	45,439.25	49,053.28	46,360.39	45,789.99	50,781.69	64,675.97	74,690.80	80,971.67	90,105.72	103,590.64
Malta	n/a	n/a	n/a	n/a	9,720.13	9,852.94	9,687.27	10,096.18	10,305.75	10,104.30	9,800.80	10,707.38	12,545.05	13,925.12	14,720.20	15,863.79	18,375.97
Olanda	20,136.83	22,119.79	21,286.59	22,742.86	27,187.80	26,985.21	24,860.92	25,756.79	26,141.54	24,249.91	24,990.55	27,206.45	33,241.45	37,507.13	39,189.91	41,497.70	46,906.27
Polonia	2,100.56	2,310.23	2,346.24	2,686.41	3,603.96	4,056.01	4,064.24	4,448.54	4,339.99	4,453.74	4,978.57	5,184.50	5,675.00	6,626.66	7,964.70	8,958.02	11,157.27
Portugalia	8,623.02	10,375.39	9,121.34	9,542.49	11,281.90	11,715.22	11,132.63	11,742.32	12,003.54	11,081.92	11,291.36	12,382.79	15,057.64	17,107.43	17,643.36	18,466.73	21,101.74
Romania	1,245.13	848.175	1,148.31	1,318.04	1,564.20	1,565.74	1,572.79	1,886.66	1,602.03	1,686.72	1,842.71	2,095.88	2,719.61	3,478.44	4,567.15	5,670.11	7,850.36
Slovacia	n/a	n/a	2,527.28	2,899.68	3,648.57	3,931.53	3,969.63	4,148.98	3,799.75	3,789.20	3,920.60	4,563.22	6,196.54	7,853.34	8,902.57	10,381.96	13,924.47
Slovenia	n/a	9,396.22	8,147.13	8,254.65	10,477.36	10,578.02	10,232.89	10,926.11	11,175.77	10,045.00	10,237.04	11,588.30	14,573.48	16,898.54	17,844.96	19,367.85	23,511.40
Spania	14,401.90	15,691.09	13,140.00	13,149.72	15,164.36	15,772.03	14,485.63	15,146.23	15,495.85	14,464.24	14,971.13	16,669.32	21,077.66	24,493.53	26,087.10	28,030.14	32,153.07
Suedia	29,899.78	30,791.92	23,161.27	24,758.73	28,713.38	31,208.04	28,503.28	28,566.86	28,991.53	27,651.75	25,290.05	27,827.80	34,687.16	39,674.81	40,492.07	43,294.16	49,553.80
UK	18,441.42	19,072.63	17,025.60	18,343.34	19,947.19	20,989.85	23,312.43	24,902.18	25,609.93	25,142.25	24,891.24	27,218.78	31,277.10	36,820.75	37,897.81	40,321.35	45,922.31
SUA	23,647.57	24,699.63	25,629.13	26,906.53	27,826.60	29,076.55	30,541.33	31,857.84	33,501.68	35,252.49	36,069.49	36,959.77	38,339.43	40,471.61	42,708.17	44,857.42	46,673.95

Sursa: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database October 2009, www.imf.org

Pentru a putea realiza analiza relației directe de determinare între creșterea economică și fluxurile de ISD, vom analiza și **ponderea ISD în PIB în Uniunea Europeană**, respectiv în unele din țările sale membre. Tabelul nr. 3. indică tocmai ponderea ISD în PIB în Uniunea Europeană și în țările sale membre în perioada 1997-2008.

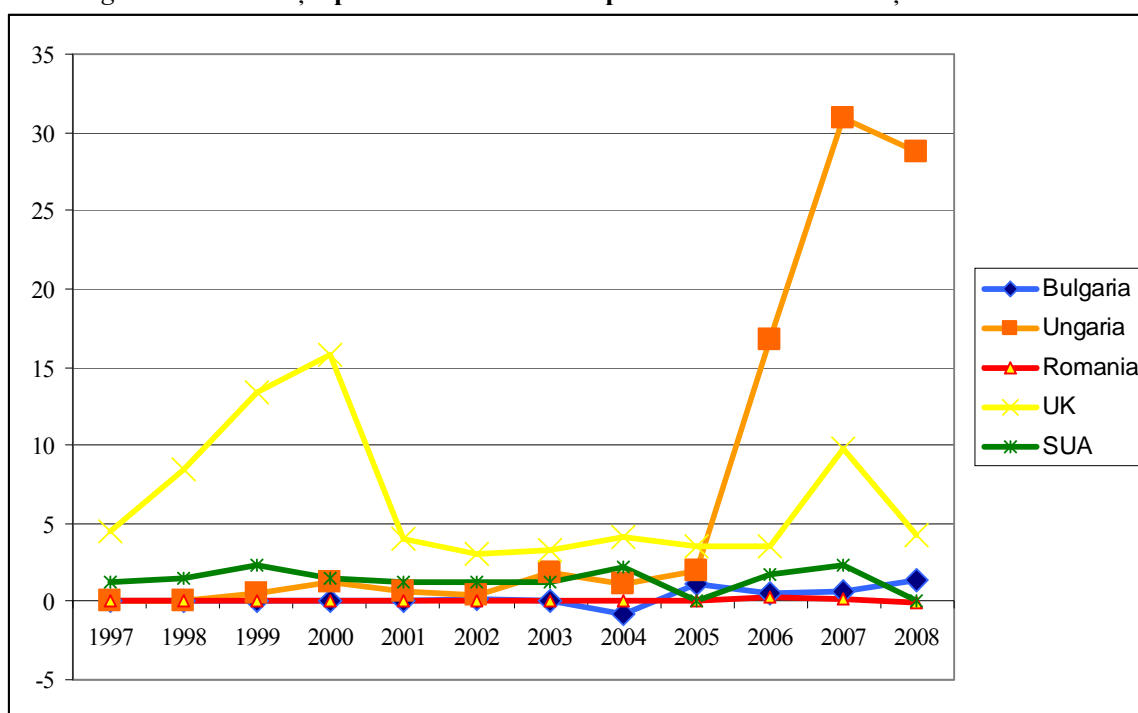
Din tabelul nr. 3, la o primă observare putem remarca faptul că ponderea ISD în PIB în **Uniunea Europeană** a crescut de la 1,3% în 2004 la 2,8% în 2008, ponderea cea mai mare fiind realizată în anul 2007 când această pondere era de 3,9%.

România nu arată o pondere ridicată în ceea ce privește acest aspect, iar tendința a fost de scădere: în 2006 ponderea ISD în PIB era de 0,3%, în 2007 a scăzut la 0,2%, iar în 2008 ponderea era de -0,1%.

În cazul **Finlandei** de exemplu remarcăm o situație asemănătoare: dacă până în anul 2000 ponderea ISD în PIB a crescut la 19,7%, din 2001 a început o scădere, ajungând la -1,4% în 2003 și -0,6% în 2004.

Figura de mai jos ne arată evoluția ponderii ISD în PIB în 5 țări, respectiv 4 din Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii.

Figura nr. 3. Evoluția ponderii ISD în PIB în perioada 1997 – 2008 în țări membre UE

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 3

După cum se poate ușor observa și în grafic, în **Marea Britanie** ponderea ISD în PIB a crescut brusc în anul 2000 la 15,8%, apoi anul următor a scăzut la doar 4%, ca apoi în 2007 să crească din nou la 9,8%.

O creștere bruscă se observă și în cazul **Ungariei** în cazul cărei țări în 2005 ponderea ISD în PIB era de doar 2%, iar în 2006-2007 a crescut de 8, respectiv 15 ori, ponderea fiind de 16,7% și 30,9%.

Tabelul nr. 3. Ponderea ISD în PIB (%)

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
UE 27	0	0	0	0	0	0	0	1.3	2.2	2.7	3.9	2.8
UE 25	0	0	0	0	3.2	1.4	1.4	1.4	2.2	2.8	4	0
Belgia	0	0	0	0	0	4.9	12.4	9.5	8.7	12.7	11.4	13.5
Bulgaria	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.1	-0.8	1.1	0.5	0.7	1.4
Cehia	0	0.2	0.3	0.1	0.3	0.3	0.2	0.9	0	1	0.8	0.9
Danemarca	2.5	2.6	7.6	17.8	7.9	3.6	-0.3	0	6.3	3.1	6.6	8
Germania	3.8	8	5.1	3	2.1	0.9	0.2	0.7	2.5	3.3	5.1	4.3
Estonia	2.7	0.1	1.5	1.1	3.3	1.8	1.6	2.2	5	6.7	7.5	4.2
Irlanda	0	4.4	6.3	4.8	3.9	6.9	3.5	9.8	7.1	6.9	8	4.9
Grecia	0	0	0	1.7	0.5	0	0	0.4	0.6	1.6	1.7	0.7
Spania	2.2	3.2	7.2	10	5.4	4.8	3.2	5.8	3.7	8.1	8.7	4.8
Franta	2.7	3.3	8.7	13.2	6.9	3.5	3	2.8	5.4	5.4	8.7	0
Italia	0.9	1	0.6	1.1	1.9	1.4	0.6	1.1	2.4	2.3	4.3	2
Cipru	0.3	0.7	1.9	1.9	2.6	4.9	4.3	4.4	3.3	4.8	5.6	5.9
Letonia	0.1	0.8	0	0.1	0.2	0	0.4	0.8	0.8	0.9	1.1	0.6
Lituania	0.3	0	0.1	0	0.1	0.1	0.2	1.2	1.3	1	1.5	0.7
Luxemburg	0	0	0	0	0	557.3	341.8	245.9	331.4	260.2	495.5	193.9
Ungaria	0	0	0.5	1.2	0.7	0.4	1.9	1.1	2	16.7	30.9	28.8
Malta	0.5	0.4	1.1	0.7	0.6	-0.1	11	0.1	-0.3	0.5	0.4	3.2
Olanda	7.5	9.6	14	19.6	12.6	7.3	8.2	4.8	20.6	9.6	3.7	6.6
Austria	1	1.3	1.6	3	1.6	2.8	2.8	2.9	3.8	4.2	9.2	7
Polonia	0	0.2	0	0	0	0.1	0.1	0.4	1.1	2.6	1.1	0.7
Portugalia	1.8	3.4	2.6	7.2	5.4	-0.1	4.2	4.2	1.1	3.6	2.8	0.9
Romania	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.3	0.2	-0.1
Slovenia	0	0	0	0	1.3	0.8	1.8	1.4	1.9	2.4	4	2.6
Slovacia	0	0	0	0.1	0.3	0	0.7	-0.1	0.3	0.9	0.5	0.3
Finlanda	4.3	14.3	5.1	19.7	6.7	5.4	-1.4	-0.6	2.2	1.5	2.9	0.6
Suedia	4.9	8.9	8.5	13	2.8	0	6.8	5.8	7.3	5.2	6.4	8.4
UK	4.5	8.4	13.4	15.8	4	3.1	3.3	4.1	3.5	3.5	9.8	4.3
Croatia	0	0	0.3	0	0.7	2.1	0.4	0.8	0.5	0.4	0.4	0
Turcia	0	0	0	0	0	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2	0.3	0
SUA	1.2	1.5	2.3	1.5	1.2	1.3	1.2	2.2	0.1	1.7	2.3	0
Japonia	0.6	0.6	0.5	0.7	0.9	0.8	0.7	0.7	1	1.2	1.7	0

Sursa: EUROSTAT, Ballance of payments, European Union Direct Investment, 2009, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/balance_of_payments/data/main_tables

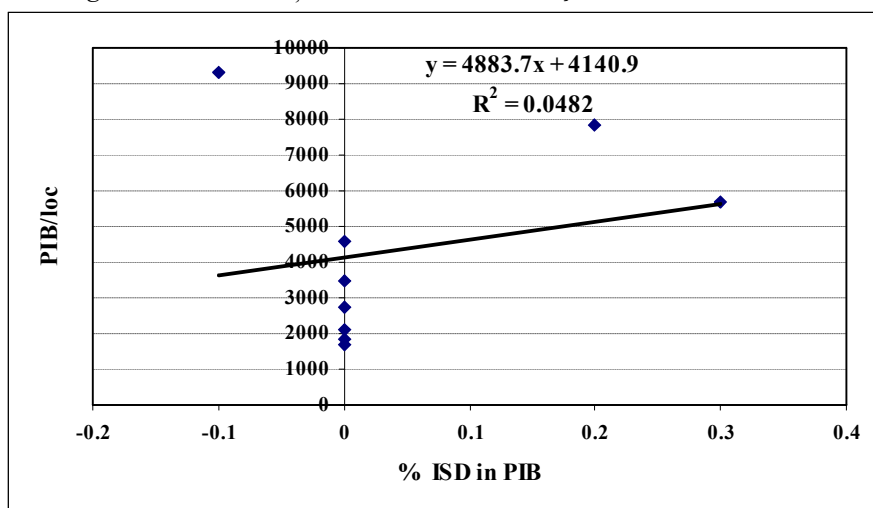
În continuare, prin următoarele tabele și grafice vom analiza situația a 4 țări, respectiv România, Ungaria, Bulgaria, și Marea Britanie, și a Uniunii Europene, pentru a vedea dacă în perioada 1997-2007, creșterea PIB-ului pe locuitor influențează creșterea ponderii ISD în PIB și în ce măsură.

Tabelul nr. 4. Ponderea ISD în PIB și PIB/locuitor în România în perioada 2000 – 2008

România	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
ISD/PIB (%)	0	0	0	0	0	0	0.3	0.2	-0.1
PIB/loc (\$)	1,686.72	1,842.71	2,095.88	2,719.61	3,478.44	4,567.15	5,670.11	7,850.36	9,310.39

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 2 și 3

Figura nr. 4. Corelația dintre PIB/locuitor și ISD/PIB în România

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 4

În **cazul României**, dacă analizăm ponderea ISD în PIB, respectiv PIB-ul pe locuitor în perioada 2000-2008, observăm că creșterea constantă a PIB-ului pe locuitor nu influențează ponderea ISD în PIB, sau îl influențează doar într-o măsură ne semnificativă. Acest lucru reiese din figura nr. 4. de mai sus, unde R^2 este egal cu 0.0482, ceea ce semnifică întocmai acest lucru. Pe când PIB-ul pe locuitor a crescut în cei 8 ani analizați (de la 1686,72 \$ în 2000 la 9310,39 \$ în 2008), ponderea ISD în PIB a scăzut în ultimii 3 ani (de la 0,3% în 2006 ajungând la -0,1% în 2008). Aceasta ridică problema identificării altor factori ai intrărilor semnificative de ISD în România, în perioada 1997-2008.

Astfel, în mod atipic, creșterea economică a României nu este de natură să atragă ISD-urile, investitorii fiind preponderent interesați de factori precum costul relativ redus al forței de muncă, nivelul semnificativ al calificării, cadrul juridic nediscriminatoriu și atractiv (chiar dacă acesta a avut multiple modificări pe parcursul întregii perioade). De asemenea, costul redus al materiilor prime, al utilităților, deschiderea autorităților publice centrale și locale vis-a-vis de investitorii străini, sunt câteva elemente atractive care au trezit interesul deținătorilor de capital de pe piețele internaționale.

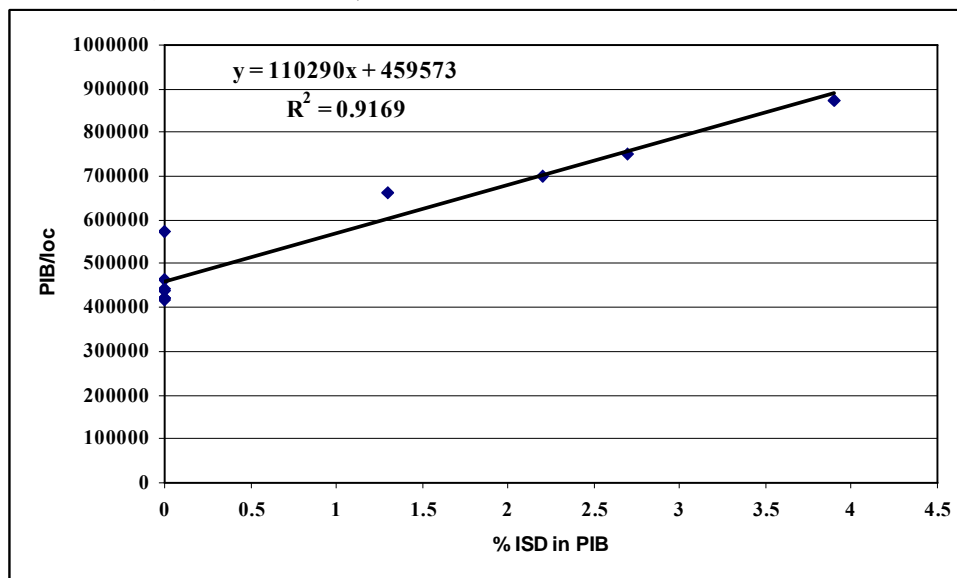
În ceea ce privește **situația Uniunii Europene**, după cum se poate observa și în figura nr. 5. de mai jos, există o corelație puternică, și de același sens, între creșterea PIB-ului pe locuitor și creșterea ponderii ISD în PIB. Valoarea R^2 este aproape egală cu 1, ceea ce semnifică existența acestei puternice corelații. În perioada 1997-2007 a crescut atât ponderea ISD în PIB, cât și PIB-ul pe locuitor.

Tabelul nr. 5. Ponderea ISD în PIB și PIB/locuitor în UE 27 în perioada 1997 – 2007

UE 27	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ISD/PIB (%)	0	0	0	0	0	0	0	1.3	2.2	2.7	3.9
PIB/loc (\$)	422,437	438,501	445,035	417,431	420,895	464,054	572,746	661,322	698,590	752,706	875,505

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 2. și 3.

Figura nr. 5. Corelația dintre PIB/locuitor și ISD/PIB în UE 27

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 5

Următoarele două țări analizate sunt Ungaria și Bulgaria, ambele fiind țări vecine.

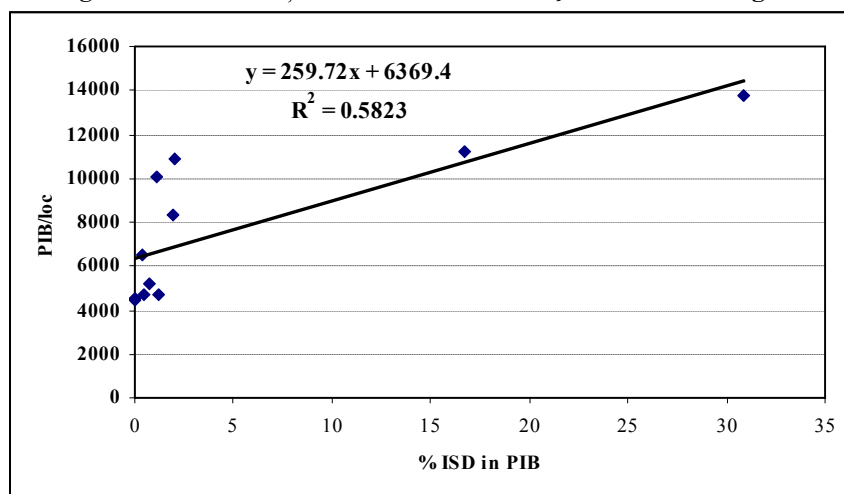
În cazul **Ungariei** se observă precum în perioada 1999-2005 ponderea ISD în PIB este în jur de 1-2%, iar în anii 2006-2007 apare o creștere bruscă de la 2% la 16,7%, respectiv 30,9%. La rândul lui, PIB-ul pe locuitor nu prezintă aceeași expansiune bruscă, ceea ce semnifică faptul că creșterea ponderii ISD în PIB nu se datorează doar creșterii PIB-ului pe locuitor, ci este influențată și de alți factori.

Tabelul nr. 6. Ponderea ISD în PIB și PIB/locuitor în Ungaria în perioada 1997 – 2007

Ungaria	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ISD/PIB (%)	0	0	0.5	1.2	0.7	0.4	1.9	1.1	2	16.7	30.9
PIB/loc (\$)	4,438.65	4,576.90	4,685.68	4,684.72	5,214.54	6,535.34	8,314.27	10,089.83	10,913.09	11,214.69	13,784.74

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 2. și 3.

Figura nr. 6. Corelația dintre PIB/locuitor și ISD/PIB în Ungaria

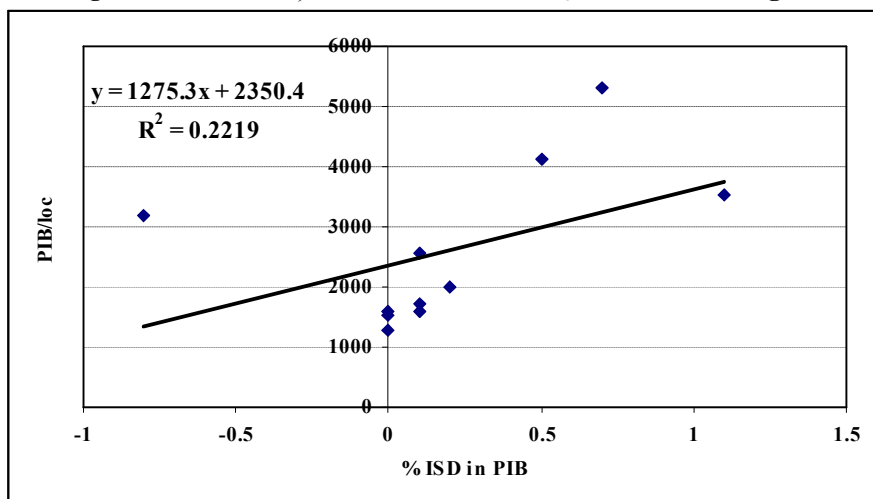
Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 6

Tabelul nr. 7. Ponderea ISD în PIB și PIB/locuitor în Bulgaria în perioada 1997 – 2007

Bulgaria	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ISD/PIB (%)	0	0	0.1	0	0.1	0.2	0.1	-0.8	1.1	0.5	0.7
PIB/loc (\$)	1,269.92	1,584.72	1,608.63	1,546.08	1,723.30	1,988.37	2,561.75	3,175.83	3,522.32	4,122.32	5,301.52

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 2 și 3

Figura nr. 7. Corelația dintre PIB/locuitor și ISD/PIB în Bulgaria

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 7

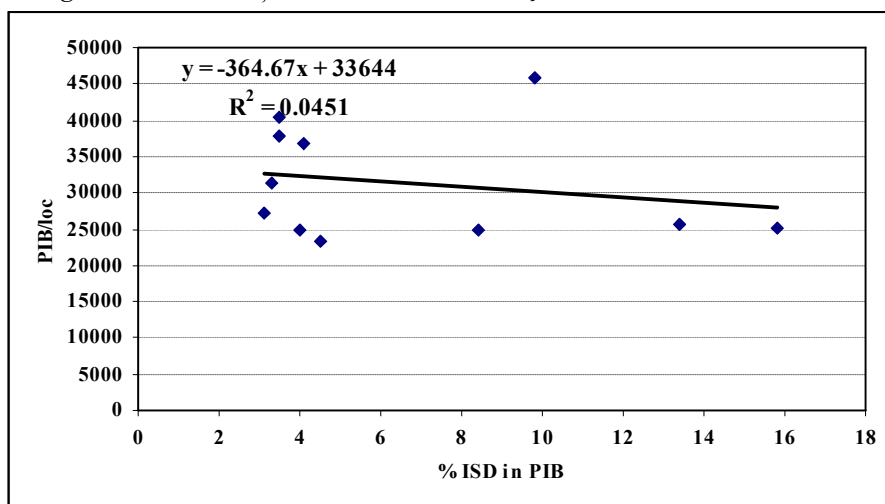
A doua țară vecină analizată este **Bulgaria**. Aici putem observa că situația este inversă față de Ungaria: ponderea ISD în PIB nu prezintă modificări semnificative, chiar dacă PIB-ul pe locuitor se află într-o creștere continuă și relativ constantă. $R^2 = 0.2219$ semnifică tocmai faptul că între creșterea PIB-ului pe locuitor și ponderea ISD în PIB nu există o corelație puternică.

Tabelul nr. 8. Ponderea ISD în PIB și PIB/locuitor în Marea Britanie în perioada 1997 – 2007

UK	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
ISD/PIB (%)	4.5	8.4	13.4	15.8	4	3.1	3.3	4.1	3.5	3.5	9.8
PIB/loc (\$)	23,312.43	24,902.18	25,609.93	25,142.25	24,891.24	27,218.78	31,277.10	36,820.75	37,897.81	40,321.35	45,922.31

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 2. și 3.

Figura nr.8. Corelația dintre PIB/locuitor și ISD/PIB în Marea Britanie

Sursa: prelucrare proprie după tabelul nr. 8

În cazul Marii Britanii coeficientul R^2 este egal cu 0.0451, lucru care semnifică faptul că relația dintre creșterea PIB-ului pe locuitor și creșterea ponderii ISD în PIB este ne semnificativă. Prin urmare putem spune că atâta timp cât crește PIB-ul pe locuitor, nu înseamnă că va crește neapărat și ponderea ISD în PIB.

Concluzionând, putem afirma că în cazul acestor țări analizate există o corelație slabă, ne semnificativă între creșterea PIB-ului pe locuitor și creșterea ponderii ISD în PIB. Totuși ponderea ISD în PIB prezintă o creștere, dar această creștere nu se datorează creșterii PIB-ului pe locuitor. Excepția o reprezintă situația Uniunii Europene, în cazul căreia există o corelație puternică, și de același sens, între creșterea PIB-ului pe locuitor și creșterea ponderii ISD în PIB. Valoarea R^2 este aproape egală cu 1, ceea ce semnifică existența acestei puternice corelații. În perioada 1997-2007 a crescut atât ponderea ISD în PIB, cât și PIB-ul pe locuitor.

4.2. Influența ratei inflației asupra fluxurilor de ISD

În tabelele și graficele prezentate mai jos se analizează situația a două țări, România și Ungaria, pentru a vedea dacă în perioada 1990–2008, modificarea indicatorilor următori: PIB, rata anuală a inflației, rata anuală a șomajului, exporturile și importurile influențează modificarea ISD și în ce măsură.

Tabelul nr. 9. Corelația ISD – Inflație în România

ROMÂNIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD în econ (milioane \$)	0,01	40,00	77,00	94,00	341,00	419,00	263,00	1215,00	2031,00	1027,03
Rata anuală a inflației (%)	127,90	161,12	210,39	256,11	136,74	32,27	38,81	154,76	59,10	45,80
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD în econ (milioane \$)	1056,75	1157,93	1140,65	2196,30	6435,59	6482,86	11366,87	9922,83	13305,01	
Rata anuală a inflației (%)	45,67	34,47	22,54	15,27	11,88	9,03	6,55	4,84	7,85	

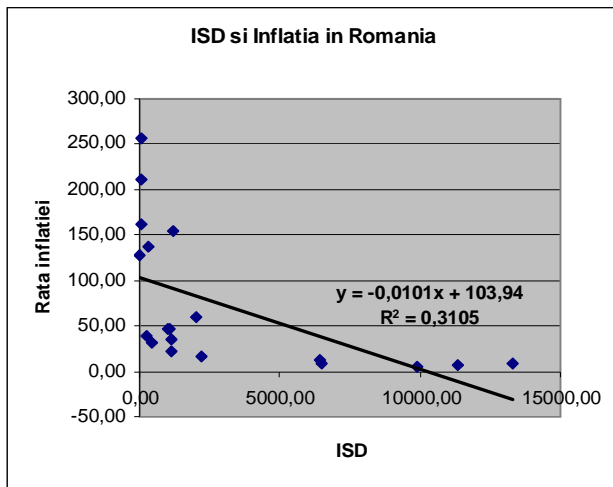
Sursa: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009, www.imf.org

Tabelul nr. 10. Corelația ISD – Inflație în Ungaria

UNGARIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD în econ (milioane \$)	553,81	1470,42	1477,00	2442,95	1143,37	5103,49	3299,58	4167,32	3334,86	3311,94
Rata anuală a inflației (%)	28,97	34,23	22,95	22,45	18,87	28,30	23,60	18,28	14,23	10,00
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD în econ (milioane \$)	2763,17	3935,41	2992,20	2136,16	4508,20	7705,79	7531,87	6088,42	6514,36	
Rata anuală a inflației (%)	9,80	9,22	5,27	4,64	6,78	3,55	3,88	7,93	6,07	

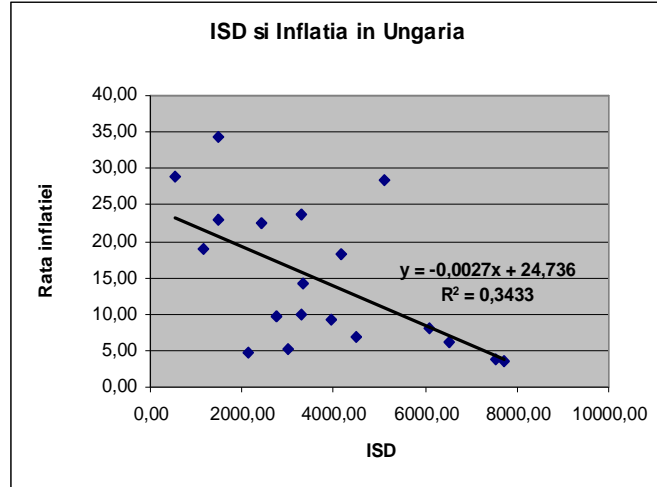
Sursa: International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, October 2009, www.imf.org

Figura nr.9. ISD și Inflația în România

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 9

Figura nr.10. ISD și Inflația în

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 10

Tabelul nr 11. Corelația ISD – Șomaj în România

ROMÂNIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD în econ (milioane \$)	0,01	40,00	77,00	94,00	341,00	419,00	263,00	1215,00	2031,00	1027,03
Rata anuală a șomajului (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7,10
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD in econ (milioane \$)	1056,75	1157,93	1140,65	2196,30	6435,59	6482,86	11366,87	9922,83	13305,01	
Rata anuală a șomajului(%)	7,30	6,80	8,60	7,00	8,10	7,20	7,30	6,40	5,80	

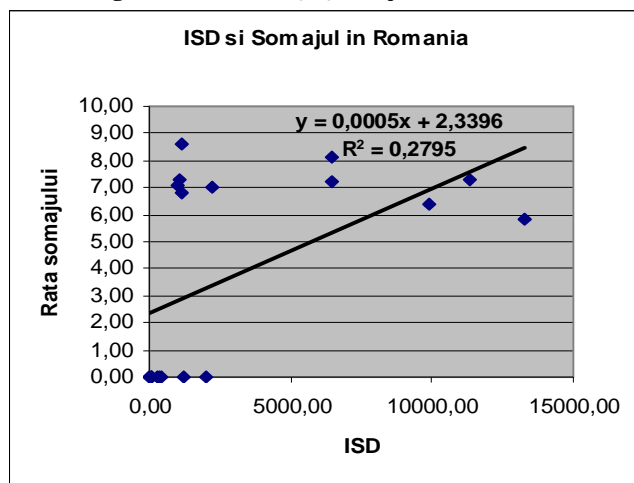
Sursa: Eurostat, www. ec.europa.eu/eurostat

Tabelul nr. 12. Corelația ISD – Șomaj în Ungaria

UNGARIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD in econ (milioane \$)	553,81	1470,42	1477,00	2442,95	1143,37	5103,49	3299,58	4167,32	3334,86	3311,94
Rata anuală a șomajului (%)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,60	9,00	8,40	6,90
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD in econ (milioane \$)	2763,17	3935,41	2992,20	2136,16	4508,20	7705,79	7531,87	6088,42	6514,36	
Rata anuală a șomajului(%)	6,40	5,70	5,80	5,90	6,10	7,20	7,50	7,40	7,80	

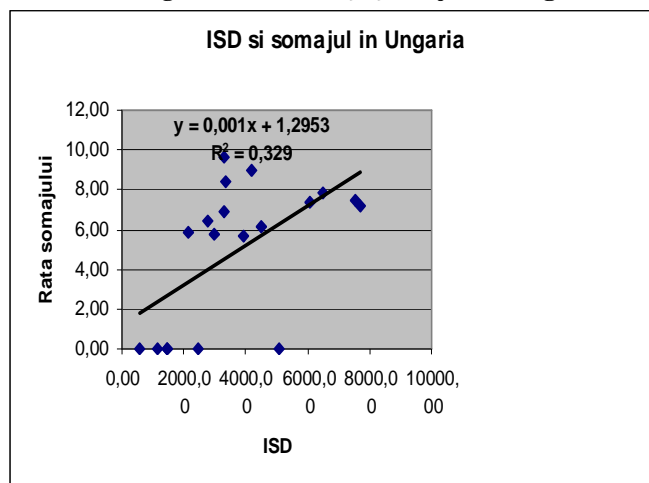
Sursa: Eurostat, www. ec.europa.eu/eurostat

Figura nr.11. ISD și Șomajul în România

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 11

Figura nr.12. ISD și Șomajul în Ungaria

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 12

În ceea ce privește situația **României**, după cum se poate observa și în figura nr. 11. de mai sus, există o corelație relativ slabă, și de același sens, între rata șomajului și nivelul ISD, valoarea R^2 fiind de 0,2795. În perioada 1990-2008 rata șomajului nu a înregistrat modificări semnificative, scăzând cu 1,3% (de la 7,10% în 1999 la 5,8% în 2008), iar nivelul ISD a crescut considerabil, cum am precizat deja anterior.

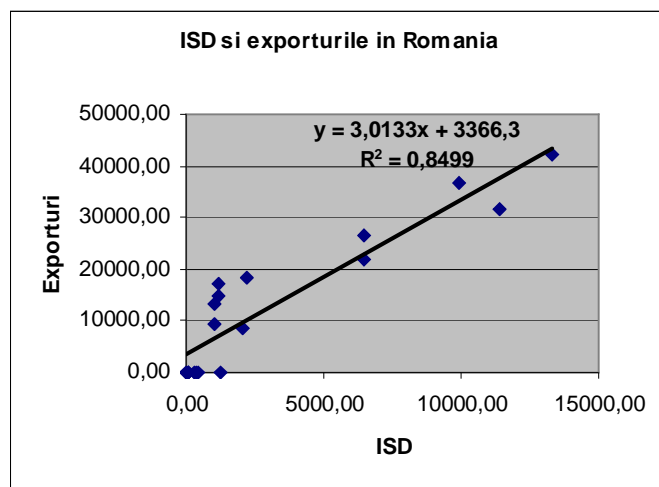
În cazul **Ungariei**, după cum se poate observa și în figura nr. 12, există de asemenea o corelație slabă, și de același sens, între rata șomajului și nivelul ISD, valoarea R^2 fiind de 0,329. Pe perioada analizată, rata șomajului s-a menținut în intervalul (5,7%; 9,6%), înregistrând mici fluctuații. Comparativ cu România, în anul 2008, rata șomajului este mai mare cu 2%.

Tabelul nr.13. Corelația ISD – Exporturi în România

ROMÂNIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD în econ (milioane \$)	0,01	40,00	77,00	94,00	341,00	419,00	263,00	1215,00	2031,00	1027,03
Exporturi (mil € de la 01.01.1999)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8468,70	9403,70
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD în econ (milioane \$)	1056,75	1157,93	1140,65	2196,30	6435,59	6482,86	11366,87	9922,83	13305,01	
Exporturi (mil € de la 01.01.1999)	13347,00	14996,70	17193,30	18284,10	21882,80	26401,10	31553,20	36574,10	42351,50	

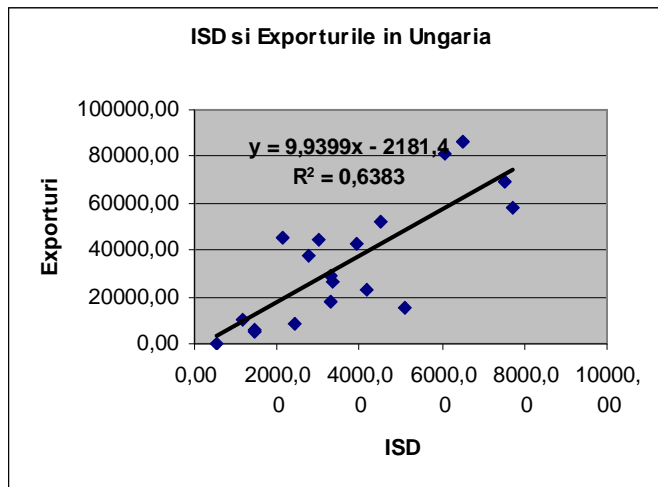
Sursa: Eurostat, www. ec.europa.eu/eurostat

Figura nr.13. ISD și Exporturile în România

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 13

Figura nr.14. ISD și Exporturile în Ungaria

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 14

În cazul **României**, coeficientul R^2 este de 0,8499, ceea ce semnifică faptul că există o corelație puternică, și de același sens, între nivelul exporturilor și nivelul ISD. În perioada 1998-2008 valoarea exporturilor a crescut de 5 ori (de la 8468,7 mil. € la 42351,5 mil. €), iar nivelul ISD a înregistrat o evoluție semnificativă.

În cazul **Ungariei**, valoarea coeficientului R^2 este de 0,6383, există de asemenea o corelație destul de puternică, și de același sens, între nivelul exporturilor și nivelul ISD. Pe perioada analizată, valoarea exporturilor a crescut de 15 ori (de la 5755,2 mil. € în 1991 la 86696,1 mil. € în 2008). Deși R^2 are o valoare mai mică în cazul Ungariei, valoarea exporturilor este în anul 2008 de 2 ori mai mare în Ungaria față de România.

4.3 Influența potențială a importurilor și exporturilor asupra fluxurilor de ISD

Un alt factor potențial de influență a intrărilor de ISD îl constituie exporturile și importurile unei țări, mare parte a studiilor concluzionând asupra unei relații pozitive semnificative a fluxurilor comerciale asupra intrărilor de ISD. Aceasta dovedește faptul că, ISD nu constituie un substituent al schimburilor comerciale ci un element complementar, care contribuie împreună la creșterea rolului statului respectiv în cadrul sistemului economic mondial.

Tabelul nr. 14. Corelația ISD – Exporturi în Ungaria

UNGARIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD in econ (milioane \$)	553,81	1470,42	1477,00	2442,95	1143,37	5103,49	3299,58	4167,32	3334,86	3311,94
Exporturi (mil € de la 01.01.1999)	0,00	5755,20	5355,60	8707,70	10097,40	15719,90	17698,00	22693,90	26346,60	29208,70
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD in econ (milioane \$)	2763,17	3935,41	2992,20	2136,16	4508,20	7705,79	7531,87	6088,42	6514,36	
Exporturi (mil € de la 01.01.1999)	37494,20	42309,00	44536,00	45330,00	51976,80	58500,30	69362,50	81335,80	86696,10	

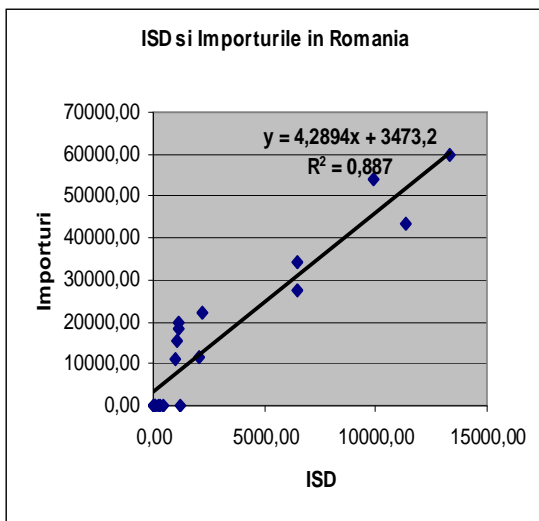
Sursa: Eurostat, www.ec.europa.eu/eurostat

Tabelul nr. 15. Corelația ISD – Importuri în România

ROMÂNIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD in econ (milioane \$)	0,01	40,00	77,00	94,00	341,00	419,00	263,00	1215,00	2031,00	1027,03
Importuri (mil € de la 01.01.1999)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11473,70	10936,70
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD in econ (milioane \$)	1056,75	1157,93	1140,65	2196,30	6435,59	6482,86	11366,87	9922,83	13305,01	
Importuri (mil € de la 01.01.1999)	15501,70	18447,00	19927,00	22215,20	27372,30	34512,30	43296,70	53913,40	59631,60	

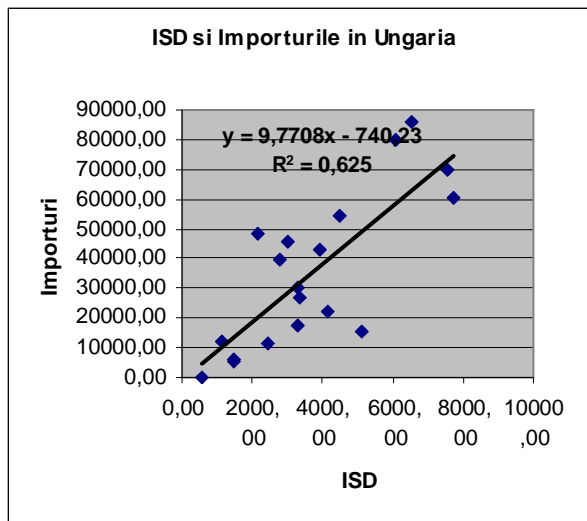
Sursa: Eurostat, www.ec.europa.eu/eurostat

Figura nr. 15. ISD și Importurile în România

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 15

Figura nr. 16. ISD și Importurile în Ungaria

Sursa: prelucrare proprie după Tabelul nr. 16

Tabelul nr. 16. Corelația ISD – Importuri în Ungaria

UNGARIA	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
ISD in econ (milioane \$)	553,81	1470,42	1477,00	2442,95	1143,37	5103,49	3299,58	4167,32	3334,86	3311,94
Importuri (mil € de la 01.01.1999)	0,00	5925,60	5401,50	11412,70	12357,70	15618,40	17457,60	22219,30	26947,20	30421,00
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	
ISD in econ (milioane \$)	2763,17	3935,41	2992,20	2136,16	4508,20	7705,79	7531,87	6088,42	6514,36	
Importuri (mil € de la 01.01.1999)	39379,60	43042,10	45921,10	48240,20	54708,40	60136,80	69987,50	79744,60	85664,80	

Sursa: Eurostat, www.ec.europa.eu/eurostat

În Figura nr.15, se poate observa faptul că există o corelație puternică, și de același sens, între nivelul importurilor și nivelul ISD, valoarea R^2 fiind de 0,887. În perioada 1998-2008 valoarea importurilor a crescut de 5 ori (de la 11473,7 mil. € la 59631,6 mil. €), iar nivelul ISD a înregistrat o evoluție semnificativă.

În Figura nr.16, există de asemenea o corelație destul de puternică, și de același sens, între nivelul importurilor și nivelul ISD, valoarea R^2 fiind de 0,625. Pe perioada analizată, valoarea importurilor a crescut de 15 ori (de la 5925,6 mil. € în 1991 la 85664,8 mil. € în 2008). Ritmul de creștere atât a exporturilor, cât și a importurilor este aproximativ același pentru cele două țări pe perioada analizată.

Concluzii

În concluzie, putem afirma că în cazul acestor 2 țări analizate, România și Ungaria, există o corelație puternică, semnificativă între creșterea PIB-ului, a volumului exporturilor și importurilor și creșterea nivelului ISD în cele două economii de referință. În ceea ce privește rata inflației și rata șomajului, putem afirma că există o corelație relativ slabă între acestea și nivelul ISD.

Potrivit raportului WIR 2009, este de așteptat ca recuperarea ISD să fie lentă în 2010, fără a depăși 1400 miliarde USD (nivelulul maxi atins în 2000), dar sunt speranțe ca în 2011, volumul

investițiilor străine directe (ISD) se va apropia de 1800 de miliarde USD¹. În Raport se arată că evoluția fluxului de investiții străine a fost diferențiată pe zone geografice, fiind influențată și de efectele crizei economice: ponderea economiilor în curs de dezvoltare și în tranziție a crescut la 43%, în timp ce intrările de capital în țările dezvoltate s-au comprimat cu 29% (962 miliarde USD). Chiar și în aceste condiții, SUA a rămas cel mai mare receptor de investiții, pe locurile următoare clasându-se Franța, China, Marea Britanie și Rusia. Federația Rusă se găsește pentru prima oară în topul primelor 5 țări beneficiare de ISD. Cea mai mare creștere a volumului de investiții s-a nregistrat în Africa (27%), urmată de Asia de Vest (16%), America Latină și Caraibe (13%).

Țările cel mai puțin dezvoltate au atras o sumă record de ISD (33 miliarde USD), iar spre statele din Sud-Estul Europei și CSI s-a îndreptat cifra record de 114 miliarde USD. Cea mai importantă sursă de ISD pe plan mondial a rămas SUA, urmată de Franța, Germania, Japonia și Marea Britanie. Investițiile directe au înregistrat randamente record în 2008, acestea atingând, în medie, 18% în Ungaria, 14% în Cehia și 12% în Estonia, potrivit raportului institutului.

Agricultura, energia și construcțiile, în special infrastructura, sunt cele trei domenii pe care România ar trebui să-si contureze o strategie de investiții pentru următorii ani

O serie de specialiști² consideră că, în România autoritățile nu au făcut nimic pentru a atrage investitori străini, iar evoluția din perioada 2006-2008, când s-au atras aproape jumătate din investițiile străine directe de care beneficiază țara noastră în prezent, s-a bazat pe o conjunctură favorabilă legată de aderarea la UE. "România a atras investiții străine directe» este o frază fără sens pentru că România în sine nu a făcut nimic pentru a atrage investitorii. Guvernanții, populația sunt cei care fac o țară atractivă pentru investitori. România a fost ajutată de o conjunctură legată de perspectiva aderării la Uniunea Europeană și integrarea efectivă în structurile europene, precum și evoluția pozitivă a indicatorilor macroeconomici". "România are potențial, este atractivă, arată bine în cifre, dar pentru a fi în continuare atractivă pentru investitori trebuie să îndeplinească anumite condiții. La nivel național, fiecare stat ar trebui să ia măsuri cât mai rapide pentru ca investițiile străine să aibă loc efectiv în țara lor. (...) Anul acesta, resursele pe care investitorii le au la dispoziție sunt mai puține, iar atragerea investițiilor străine devine critică mai ales în condițiile în care ai un deficit bugetar cum este al României"³.

Conform datelor publicate într-un raport al investițiilor realizat de UNCTAD, România se clasează pe locul zece în topul țărilor din Uniunea Europeană ca valoare a investițiilor străine directe atrase în 2008, cu 13,3 miliarde de dolari (9,3 miliarde de euro) atrași anul trecut.

¹ UNCTAD, World Investment Report 2009, www.unctad.org

² CIS, Consiliul Investitorilor Străini

³ CIS, <http://www.fic.ro/press/press.php?pag=14>

BIBLIOGRAFIE

1. Anghel Ion E. (2002). *Investițiile străine directe în România*, București, Editura Expert.
2. Doltu C. (2008). *Investițiile străine directe și influența lor asupra modernizării economiei în tranziție*, Chișinău, Editura ARC.
3. Son Liana, *Investiții internaționale*, Notițe de curs, 2009-2010.
4. Șipoș C., Preda C. (2004). *Statistică economică*, Timișoara, Editura Universității de Vest
5. Văduva C. (2008). *Investitii*, Târgu-Jiu, Editura Academica Brâncuși.
6. EUROSTAT, Balance of payments, European Union Direct Investment, 2009, http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/balance_of_payments/data/main_tables
7. Fondul Monetar Internațional (FMI), *World Economic Outlook Database October 2009*, www.imf.org.
8. UNCTAD, World Investment Report 2009, www.inctad.org.
9. UNCTAD, Foreign Direct Investment Database, 2009, www.unctad.org.
10. Consiliul Investitorilor Străini (CIS), <http://www.fic.ro/press/press.php?pag=14>